

akceptujk
f

**Koncepcja programowa
Instytutu Adama Mickiewicza
na lata 2024–2031**

Dr Olga Wysocka

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. WIZJA. MISJA. WARTOŚCI.....	7
3. CELE STRATEGICZNE	8
4. KONCEPCJA PROGRAMOWA	9
5. PLAN DZIAŁANIA.....	12
6. ZAKOŃCZENIE.....	14

A więc pamiętaj – w trudną porę
Marzeń masz być ambasadorem

Czesław Miłosz, *Traktat moralny*

1. Wstęp

Instytut Adama Mickiewicza powstaje z marzeń, by dzięki kulturze tworzyć przyszłość pełną dialogu, zrozumienia i piękna. IAM z dumą będzie pokazywać bogactwo i różnorodność polskiej kultury na świecie, rozwijać międzynarodową współpracę kulturalną oraz promować polskie artystki i artystów za granicą. Ta misja będzie przyświecać wszystkim działaniom Instytutu, szczególnie w obliczu wyzwań, jakie niosą ze sobą dynamiczne zmiany społeczne, demograficzne, kulturowe i technologiczne. Znajdujemy się obecnie w momencie kluczowym, w którym spiętrzone kryzysy, konflikty i wojny powinny z całą mocą zwracać ludzkość ku marzeniom o lepszym świecie, w którym możliwe jest porozumienie. Odwołując się do słów Czesława Miłosza, by „w trudną porę / marzeń być ambasadorem”, marzeń o pokoju, dobrym życiu, porozumieniu ponad podziałami, wolności i nieskrępowanej kreatywności, IAM przez kolejne siedem lat będzie wypełniał tę misję i dzięki popularyzacji polskiej kultury na świecie wspierał realizację marzeń o lepszej przyszłości.

W niniejszym dokumencie przedstawiam koncepcję programową Instytutu Adama Mickiewicza na lata 2024-2031, której sformułowanie umożliwiło mi wieloletnie doświadczenie w sektorze kultury, praca naukowa i badawcza, pogłębione studia własne nad zjawiskami, praktykami i trendami w obszarze kultury oraz śledzenie dokonań środowiska artystycznego – zarówno w kraju, jak i za granicą. Moim celem jest, aby IAM odegrał istotną rolę w kształtowaniu pozytywnego wizerunku Polski i polskiej kultury na świecie, wzmacniając jednocześnie obecność rodzimego środowiska artystycznego w międzynarodowym obiegu kultury. Z pełną odpowiedzialnością podchodzę do prowadzenia instytucji przez kolejne siedem lat w warunkach dużej zmienności, niepewności i ryzyk, jakie wynikają z obecnej sytuacji polityczno-społecznej, dlatego moim celem jest zapewnić zespołowi IAM elastyczność, zwinność, sprawczość i odporność.

Do 2031 roku Instytut Adama Mickiewicza ukształtuje się jako jedna z wiodących organizacji w globalnym dyskursie kulturowym, podkreślając dynamikę i bogactwo polskiej kultury oraz wzmacniając jej wpływ na kształtowanie tożsamości kulturalnej i społecznej na świecie. Widzę IAM jako instytucję, która z najwyższymi standardami prezentuje polską sztukę i jej dziedzictwo, wspierając i stymulując środowisko artystyczne w poszukiwaniu nowych form wyrazu i przestrzeni współpracy. Instytut stawia na rozwój i odkrywczność młodych artystów, integruje polską kulturę w stałą strukturę międzynarodowej współpracy oraz inicjuje nowe kuratorskie i artystyczne projekty, otwarte na nowoczesne zjawiska. Zakładając infrastrukturę umożliwiającą zwinne działanie i skuteczne przywództwo, IAM stworzy warunki do

eksperymentowania i eksploracji w dynamicznie zmieniającym się świecie. Promuje ciekawość polskiej sztuki i jej dziedzictwa, faworyzuje współpracę i współtworzenie, angażuje się w międzynarodową debatę publiczną oraz bada znaczenie kultury i sztuki w życiu społecznym na skalę europejską i globalną. Instytut zbiera, analizuje i dzieli się wiedzą, współpracując z instytucjami i organizacjami zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej, budując sieć ekspertów i twórców z całego świata.

Jako najważniejsza rządowa instytucja kultury, której powierzono zadanie promocji polskiej kultury za granicą, Instytut Adama Mickiewicza będzie mocnym głosem polskich twórczyń i twórców, kreujących mozaikę złożoną z zachwytu, wrażliwości, a także buntu wobec świata przeobrażającego się w bezprecedensowym tempie na naszych oczach. IAM stawia sobie za cel tworzenie miejsc i okazji do tego, by wraz z partnerami z całego świata tę jakość dyskutować, zwłaszcza teraz, w warunkach wielokrotnionych niepokojów dotyczących sposobów organizowania się świata na nowo. Sztuka była, jest i będzie odważna w przekraczaniu barier mentalnych, hamujących wyobraźnię. Szczególnie potrzebną, aby wciąż zmieniać świat na lepsze. Zrodzona w łonie kultury nowa wyobraźnia pomoże ludziom otrząsnąć się ze zwątpienia i niepewności i „(...) w trudną porę / marzeń być ambasadorem”.

a. Kontekst

W obliczu bezprecedensowej niepewności i napięć, jakie charakteryzują dzisiejszą arenę międzynarodową, narasta potrzeba przemyślanej odpowiedzi na globalne kryzysy. Wojna w Ukrainie, która przynosi tragiczne konsekwencje dla milionów i destabilizuje międzynarodowy porządek, tylko pogłębia tę potrzebę. Dodatkowo, nadchodzące wybory europejskie oraz wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych w 2024 roku stawiają pytania o przyszły kierunek polityk tych potęg. Unia Europejska, stojąc przed wyzwaniami takimi jak: kryzys migracyjny, energetyczny i geopolityczne napięcia, musi szukać nowych, skutecznych metod działania. Niezbędne jest utrzymanie jedności i solidarności między państwami członkowskimi, kluczowe dla przetrwania i prosperowania wspólnoty. Zważywszy na skomplikowaną sytuację w Europie Środkowej oraz globalne ryzyko eskalacji konfliktów, w tym na Bliskim Wschodzie, bezwarunkowe staje się zastosowanie nowego podejścia.

Dyplomacja kulturalna jako narzędzie budowania porozumienia między narodami, zyskuje na znaczeniu. W obliczu globalizacji oraz cyfrowej transformacji, kultura może służyć jako platforma dla dialogu, zrozumienia i współpracy międzynarodowej. Wykorzystując narzędzia takie jak kultura i edukacja, wspiera wymianę idei i łączy ludzi, buduje także zaufanie i współpracę między społeczeństwami. Pozytywny wpływ kultury może łagodzić napięcia, przyczyniać się do zrozumienia, pogłębienia dialogu i stwarzać grunt dla współpracy w innych obszarach. Polska, z bogatym dziedzictwem kulturowym, ma ogromny potencjał do wykorzystania dyplomacji kulturalnej jako narzędzia budowania lepszego świata. Skoncentrowane i dobrze zaplanowane inicjatywy kulturalne mogą znacząco wzmacniać pozycję Polski na arenie międzynarodowej i przyczyniać się do inicjowania rozwiązań globalnych problemów. Podtrzymywanie dialogu międzykulturowego, wspieranie wspólnych inicjatyw artystycznych i kulturalnych, a także umożliwienie wymiany intelektualnej, są nie tylko pożądane, ale wręcz konieczne. Implementacja takich inicjatyw jak Europejski Zielony Ład również wymaga zrozumienia i zaangażowania kulturalnego, które może zjednoczyć różnorodne społeczności w dążeniu do zrównoważonej przyszłości. Międzynarodowa współpraca i dialog są obecnie nie tyle opcją, ile koniecznością.

Nowocześnie pomyślana instytucja kultury, jaką w mojej koncepcji jest IAM, będzie również skoncentrowana na szukaniu innowacyjnych ścieżek realizacji swojej misji, w której działanie idzie w parze z dobrostanem naszej planety i dążeniu do odnalezienia równowagi między rozwojem a odpowiedzialnością. Zrównoważony rozwój i ekologia, jako wartości wyznaczające jakość działań i pracy instytucji, będą przenikać wszelkie szczeble i obszary funkcjonowania IAM. Różnorodność i włączenie, fundament nowoczesnych organizacji, dla IAM będą nie tylko etycznym wyborem, ale przede wszystkim strategicznym imperatywem we współpracy ze środowiskiem artystycznym, instytucjami partnerskimi i zespołem instytucji.

W sercu zaangażowania społecznego i innowacji leży troska o umiejętne wykorzystanie rozwijających się w zawrotnym tempie technologii. Centralnym punktem transformacji technologicznej jest dzisiaj rozwój sztucznej inteligencji, która swoim zasięgiem obejmuje kolejne obszary ludzkiego życia i doświadczenia, usprawniając codzienne funkcjonowanie i otwierając nowe możliwości wyrazu artystycznego. Otwartość i aktywny udział w tych zmianach są kluczowe, aby nie zostać w tyle międzynarodowego dialogu. Ray Kurzweil, od 40 lat prognozujący przyszłość, twierdzi: „W przyszłym roku [2025] sztuczna inteligencja prawdopodobnie przewyższy inteligencję człowieka, a do 2029 r. może stać się inteligentniejsza od wszystkich ludzi razem wziętych”. Z drugiej strony, postępująca technologizacja życia może prowadzić do wykluczenia cyfrowego, izolacji i w efekcie samotności. Technologia i AI mogą być niezwykle pomocne, ale nie powinny zastępować ludzkich kontaktów. To właśnie one zapewniają nam wsparcie emocjonalne i zrozumienie. IAM staje przed wyzwaniem stworzenia przestrzeni, które z po pierwsze umożliwią korzystanie z rozwoju AI, a po drugie będą wzmacniać współpracę, budować relacje międzyludzkie. Ruch ten odnosi się zarówno do pracy twórczej, jak i uczestnictwa w kulturze, zdobywania wiedzy i doświadczeń poprzez obcowanie ze sztuką w atmosferze dialogu, a także obecności innych osób. Integracja nowych technologii i AI w celu promocji polskiej kultury jest krokiem naprzód w adaptacji do współczesnego świata.

Cyfrowa rzeczywistość zwielokrotniła podaż informacji, narracji, dyskusji, estetyk. Świat wydaje się uchwytty tylko w chwili bieżącej, a ciągłej pogoni za sensem towarzyszy niepewność – co jest prawdą, a co zmyśloną alternatywą. Dlatego szczególnie istotna jest opowieść, narracja, która pozwala odkryć rdzeń sensu współczesnego świata. Olga Tokarczuk w swojej mowie noblowskiej mówiła, że „świat jest zbudowany ze słów. Sposób, w jaki myślimy o świecie i – co chyba ważniejsze – w jaki o nim opowiadamy, ma ogromne znaczenie. To, co się wydarza, a nie zostaje opowiedziane, przestaje istnieć i umiera. Dobrze o tym wiedzą nie tylko historycy, ale także (a może przede wszystkim) wszelkiej maści politycy i tyrani. Ten, kto tworzy i opowiada historie – rządzi”. Instytut Adama Mickiewicza chce budować i rozwijać narrację o polskiej kulturze również w przestrzeni cyfrowej. Portal Culture.pl będzie miejscem na poszukiwania nowych narracji, nowych form opowieści, nowych sposobów mówienia o polskiej kulturze tak, by budzić ciekawość, zainteresowanie, chęć uczestnictwa.

Technologia, globalizacja oraz społeczne przemiany dynamicznie przekształcają krajobraz artystyczny, ujawniając nowe, ekscytujące sposoby wyrażania siebie i interpretacji świata. Granice pomiędzy różnymi dziedzinami sztuki stają się coraz bardziej płynne, a artyści śmiało eksperymentują z nowymi formami ekspresji. W obliczu takich zmian, tradycyjny podział na dziedziny artystyczne coraz bardziej traci na znaczeniu, ustępując miejsca hybrydowym

formom sztuki, łączącym elementy z różnych obszarów. Sztuka cyfrowa i nowych mediów rozwija się w imponującym tempie, wykorzystując technologie cyfrowe do tworzenia dzieł, które przekraczają tradycyjne granice malarstwa, rzeźby czy fotografii. Sztuka partycypacyjna i społeczna, angażując publiczność w proces twórczy, zacierając różnice między artystą a odbiorcą, podkreślając wspólnotowy wymiar twórczości. Bio-art i sztuka genetyczna poruszają złożone kwestie etyczne, badając granice między człowiekiem a technologią oraz naturą życia. Eksploracja dźwięku przez sztukę dźwiękową i muzykę eksperymentalną poszerza możliwości akustyczne, wykorzystując nowoczesne technologie, instrumenty i techniki kompozytorskie do kreowania głębokich, nietradycyjnych doświadczeń słuchowych. Innowacyjność objawia się także w grach wideo i narracjach cyfrowych, które oferują nowatorskie sposoby angażowania odbiorców w opowieści, tworząc głęboko immersyjne doświadczenia. Artyści poszukujący inspiracji w kosmosie, czy to przez tworzenie sztuki w przestrzeni kosmicznej, czy inspirowanie się nią, stawiają pytania o nasze miejsce we wszechświecie i przyszłość eksploracji kosmicznej. Podczas gdy nowe formy artystyczne dynamicznie się rozwijają, klasyczne dziedziny sztuki również ewoluują i inspirują. Wciąż odkrywamy nieznanych dotąd twórców, a kolejne pokolenia z zachwytem reinterpreterują dzieła mistrzów. W ten sposób, poszerzają się horyzonty odbiorców, a sztuka klasyczna zyskuje nowe znaczenia i konteksty.

b. Powstanie IAM

Nowo utworzona państwowa instytucja kultury, Instytut Adama Mickiewicza, powstaje z połączenia dwóch istniejących organizacji: Biura „Niepodległa” i dotychczasowego Instytutu Adama Mickiewicza. Celem połączenia, wyznaczonym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, była racjonalizacja wydatkowania środków publicznych, zapewnienie efektywnego wykonywania zadań polityki kulturalnej RP, a także uproszczenie struktur zarządzania działalnością kulturalną w kraju i za granicą (Obwieszczenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 stycznia 2024 r. o zamiarze i przyczynach połączenia państwowych instytucji kultury: Biura „Niepodległa” i Instytutu Adama Mickiewicza oraz Zarządzenie Ministra KiDN z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie połączenia państwowych instytucji kultury: Biura „Niepodległa” i Instytutu Adama Mickiewicza oraz utworzenie państwowej instytucji kultury – Instytutu Adama Mickiewicza). Finalizacja procesu łączenia obu instytucji przypada 1 maja 2024 roku stanowiąc zarówno najważniejsze, jak i najbardziej złożone wyzwanie dla nowo powstałej organizacji. Przed IAM stoi teraz zadanie zbudowania zaufania i wiarygodności wśród odbiorców, partnerów oraz środowiska artystycznego.

Patronem nowej instytucji pozostaje Adam Mickiewicz, wybitny poeta, społecznik, aktywista i, jak współcześnie uznają badacze, także feminista. Jego życie, pełne politycznych napięć i artystycznego zaangażowania, stanowi inspirujące odniesienie do dzisiejszej rzeczywistości, w której rozwija się polska kultura. Współcześni artyści, podobnie jak Mickiewicz, tworzą w świecie napięć politycznych i społecznych niepokojów, kształtując naszą społeczną i kulturalną wrażliwość. Wybór Mickiewicza na patrona zobowiązuje nowy Instytut do postrzegania sztuki i kultury jako nieustannej podróży – przez czas, przestrzeń, różne kultury i idee, wzloty i upadki. Jest to podróż, która kształtuje naszą tożsamość i umożliwia głębsze zrozumienie otaczającego nas świata. Polscy artyści odgrywają tu wyjątkową rolę, odkrywając przed międzynarodową publicznością różnorodność polskiej kultury, a także umieszczając ją w bogatych kontekstach społecznych i historycznych. IAM będzie tymi artystycznymi odkryciami i interpretacjami dzielić się z odbiorcami na całym świecie.

2. Wizja. Misja. Wartości

Wizja

Instytut Adama Mickiewicza dąży do bycia globalnym ambasadorem polskiej kultury, wzbogacając międzynarodowy krajobraz kulturowy poprzez promocję bogatego dziedzictwa artystycznego i współczesnych wyrazów artystycznych Polski. Instytut współtworzy świat, w którym wymiana kulturalna sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i współpracy, łącząc społeczności ponad granicami.

Misja

Instytut ma na celu wzmocnienie obecności Polski w międzynarodowym dialogu kulturalnym poprzez innowacyjne programy, inicjatywy artystyczne oraz partnerstwa kulturalne, które podkreślają wkład Polski w światową sztukę i dziedzictwo humanistyczne. Tym samym nasze cele oznaczają: promocję polskiej kultury na świecie, prezentowanie osiągnięć artystycznych rodzimych twórczyń i twórców oraz dziedzictwa kulturowego, ułatwianie wymiany kulturalnej, wspieranie współpracy z instytucjami kulturalnymi na całym świecie.

Wartości

Innowacyjność. Zachęcanie do kreatywności, eksperymentów i poszukiwania nowych środków wyrazu artystycznego, form współpracy i interpretacji w prezentacji dzieł kulturalnych.

Integralność. Zobowiązanie do uczciwości i etycznych praktyk we wszystkich aspektach działalności wewnątrz i na zewnątrz instytucji.

Inkluzywność. Włączanie i reprezentowanie różnorodnych perspektyw, narracji i sposobów ekspresji artystycznej w polskiej kulturze wśród międzynarodowej publiczności.

Współpraca. Budowanie dobrych relacji i silnych partnerstw z globalnymi instytucjami kulturalnymi, aby zwiększyć wymianę kulturalną.

Jakość. Dążenie do najwyższej jakości we wszystkich przedsięwzięciach, od prezentacji po inicjatywy artystyczne.

Elastyczność. Zdolność adaptacji do zmieniających się globalnych kontekstów kulturowych, umożliwiającą efektywne reagowanie na nowe wyzwania.

Powyższa propozycja misji, wizji i wartości, będzie w kolejnych miesiącach dyskutowana, uzgadniana i uwspólniana z zespołem IAM w pogłębionym procesie strategicznym.

3. CELE STRATEGICZNE

1. Promocja polskiej kultury za granicą

Popularyzacja kultury polskiej poza granicami kraju oraz upowszechnianie wiedzy o historii Polski i jej dziedzictwie kulturowym za granicą, w zgodzie z założeniami polityki zagranicznej i kulturalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Aktywne wprowadzanie artystek i artystów oraz ich dzieł do międzynarodowego obiegu kulturalnego.

2. Budowanie i rozwój relacji oraz partnerstw

Kluczem do sukcesu w działaniach Instytutu Adama Mickiewicza są relacje budowane ze środowiskiem artystycznym, odbiorcami i partnerami. Wspieranie długoterminowych relacji z globalnymi instytucjami kulturalnymi, aby ułatwić wymianę i wzajemny rozwój. Ułatwianie wymiany kulturalnej osób i przedsięwzięć z Polski i ze świata.

3. Gromadzenie i dzielenie się wiedzą

Opracowanie materiałów (analiz, raportów, opracowań i programów edukacyjnych), które ułatwią głębsze zrozumienie i docenienie polskiej kultury, rozbudzą ciekawość na temat dziedzictwa kulturowego i współczesnych form wyrazu artystycznego rodzimych artystek i artystek. Tworzenie nowoczesnego systemu informacji o polskiej kulturze i najnowszych zjawiskach w obiegu kultury, w tym zapewnienie obecności kultury polskiej w sieci. Rozwój portalu Culture.pl i powiększenie grona odbiorców poprzez nowe formaty, treści i wersje językowe.

4. Angażowanie odbiorców

Angażowanie różnorodnych międzynarodowych odbiorców poprzez innowacyjne i dostępne programy kulturalne. Dotarcie do odbiorców w innych krajach poprzedzone doskonałym rozpoznaniem przyzwyczajzeń, mentalności i wrażliwości większości członków danego narodu oraz środowisk, kreujących gusta kulturalne, by zaproponować odpowiednie sposoby przekazu wartości polskiej kultury.

5. Zrównoważony rozwój

Zapewnienie długoterminowego zrównoważonego rozwoju instytutu poprzez solidne praktyki zarządzania, mobilizację zasobów i ciągłą ewaluację działań.

4. KONCEPCJA PROGRAMOWA

a. Wizja Polski w działaniach Instytutu Adama Mickiewicza

Zgodnie ze statutem IAM działania instytucji będą realizowane w zgodzie z założeniami polityki zagranicznej i kulturalnej RP. W praktyce działanie IAM będzie polegać na kształtowaniu pozytywnego wizerunku państwa na arenie międzynarodowej i jego promocji jako atrakcyjnej marki.

Instytut Adama Mickiewicza, realizując swoje cele statutowe, misję oraz cele strategiczne, przedstawia w mojej koncepcji programowej **wizję Polski jako kraju nowoczesnego, postępowego, otwartego na mądre przemiany. Polska, którą chcę pokazać, korzysta ze swojego bogatego dziedzictwa i osiągnięć, aby w pełni rozwijać swój twórczy potencjał. Dążę do przedstawienia naszego kraju jako oazy kreatywnych i zaangażowanych ludzi, którzy poprzez inspirujący dialog międzypokoleniowy, tworzą przestrzeń wzajemnej nauki i szacunku.**

Polska, o której Instytut będzie opowiadał światu przez swoje działania jest **odważna, świadoma swojej wartości i potencjału, z jasno określonymi celami i aspiracją do ciągłego rozwoju. Jesteśmy narodem otwartym na inne kultury, czerpiącym inspiracje z różnorodności, jednocześnie ceniącym bogactwo swojej historii i dokonań. Polscy artyści i artystki aktywnie uczestniczą w światowym obiegu kulturalnym ponad podziałami narodowymi, współtworząc globalną przyszłość.**

b. Geografia działań

Programowo IAM będzie angażował się w takie przedsięwzięcia i inicjatywy, które budują długofalowe i trwałe relacje. Koncepcja programowa zakłada realizację ambitnych projektów kulturalnych o zasięgu globalnym, z uwzględnieniem specyfiki różnych regionów i kultur, oraz rozwijanie sieci współpracy i partnerstw IAM, a także możliwości rozwoju stymulujących środowiska artystyczne. Geografię działań wyznaczają strategiczne kierunki polskiej polityki zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy twórczej i projektów artystycznych realizowanych z osobami uchodźczyń z Ukrainy i partnerami w Ukrainie oraz budowanie relacji i współpracy z krajami UE, a także: krajami kandydującymi do UE, krajami Europy Środkowo-Wschodniej, w tym Bałkanów Zachodnich oraz Stanami Zjednoczonymi, Japonią, Indiami, Wietnamem i Tajwanem.

c. Programy wymiany kulturalnej

Zakładam rozwój międzynarodowych programów rezydencyjnych dla artystów, naukowców i myślicieli, w tym rezydencji artystycznych, programów stypendialnych, programów skierowanych do młodych dorosłych, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb i oczekiwań uczestników. Planuję budowanie długoterminowych relacji i stałych partnerstw z międzynarodowymi instytucjami kultury, uniwersytetami i organizacjami społecznymi na całym świecie, dzieląc się wiedzą i doświadczeniami. IAM będzie organizatorem konferencji, seminariów i warsztatów, które stawiają za cel wymianę wiedzy i doświadczeń z ekspertami

z różnych krajów. W ramach wymiany kulturalnej planuję wspieranie rozwoju relacji z menadżerami kultury, kuratorami i ekspertami w celu wzmocnienia działań IAM.

d. Wsparcie polskich artystów i twórców

Zapewnienie artystom wsparcia finansowego i merytorycznego, które uwzględnia ich indywidualne potrzeby i specyfikę pracy, jest kluczowe dla możliwości tworzenia i rozwijania projektów w międzynarodowym obiegu kultury. Działania IAM obejmą promowanie polskich artystów na arenie międzynarodowej, wykorzystując różnorodne kanały komunikacji i promocji, co zapewni obecność ich twórczości poza granicami kraju. Dodatkowo stworzymy warunki do rozwoju polskiej sztuki i dziedzictwa, wspierając innowacyjne projekty i działania, które przyczynią się do wzbogacenia kulturowego krajobrazu. Będziemy wspierać środowisko artystyczne w poszukiwaniu nowych form i kreatywnych sposobów rozwijania polskiej kultury i sztuki, co pozwoli na ciągłe odnawianie i wzbogacanie krajowej sceny artystycznej.

e. Ułatwianie dostępu do polskiej kultury i wiedzy o niej

Ułatwianie dostępu do polskiej kultury jest kluczowym celem naszych działań, który zrealizujemy poprzez wykorzystanie nowych technologii. IAM będzie promować polską kulturę, zapewniając dostęp do treści zarówno online, na stronie Culture.pl, jak i na platformach międzynarodowych. Skuteczne wykorzystanie mediów społecznościowych oraz technologii cyfrowych pozwala na budowanie relacji z zagranicznymi partnerami i odbiorcami. Rozwiemy programy kulturalne dostosowane do potrzeb i zainteresowań różnych grup odbiorców. Będziemy dążyć do zapewnienia dostępności polskiej kultury, eliminując bariery i tworząc środowisko przyjazne dla wszystkich użytkowników.

Rozwój platformy Culture.pl obejmie przekształcenie jej w nowoczesne, interaktywne medium, które zapewni globalny dostęp do polskiej kultury. Będziemy stawiać na tworzenie cyfrowych treści kulturalnych najwyższej jakości, wspierając cyfryzację i digitalizację archiwów artystycznych oraz rozwijając współpracę międzynarodowe z innymi portalami i platformami. Portal Culture.pl będzie prowadzony w wielu wersjach językowych, w tym po polsku, angielsku, ukraińsku i rosyjsku, a także przygotujemy adekwatne do projektów wersje językowe. Będziemy dążyć również do digitalizacji zasobów kulturalnych i wspierania tworzenia wirtualnych projektów realizowanych we współpracy z międzynarodowymi partnerami.

W obszarze wiedzy, nasze działania obejmą nieustanną obserwację światowych wydarzeń, nowych pomysłów i form wyrażania artystycznego. Będziemy aktualizować wiedzę o sytuacji polityczno-społecznej w krajach, w których planowane będą projekty, współpracując z Instytutami Polskimi. Będziemy także stale poszerzać naszą wiedzę ekspercką na temat rozwoju kultury zarówno w kraju, jak i na świecie poprzez cykliczne spotkania, raporty i monitoring.

f. Budowanie globalnej marki Instytutu Adama Mickiewicza

Budowanie globalnej marki Instytutu Adama Mickiewicza obejmuje kilka kluczowych przedsięwzięć. Przede wszystkim, skupimy się na tworzeniu profesjonalnych,

wielojęzycznych kampanii komunikacyjnych, które podkreślają unikalne cechy polskiej kultury oraz jej współczesne oblicze. Działania te mają na celu zwiększenie rozpoznawalności polskiej kultury na świecie.

Instytut będzie regularnie uczestniczyć i organizować polskie segmenty na prestiżowych międzynarodowych festiwalach kulturalnych. Takie wydarzenia są doskonałą platformą do prezentowania polskiej sztuki i twórczości, a także do nawiązywania wartościowych kontaktów międzynarodowych.

Dodatkowo, we współpracy z partnerami w kraju i za granicą, wprowadzimy program nagród i wyróżnień dla wybitnych twórców i artystów związanych z polską kulturą oraz dla osób promujących polską kulturę za granicą. Inicjatywa ta ma na celu nie tylko uhonorowanie ich dorobku, ale również zwiększenie widoczności polskiej kultury na arenie międzynarodowej.

g. Efektywność organizacyjna

W ramach koncepcji strategicznej Instytutu Adama Mickiewicza, priorytetem będzie zwiększenie efektywności organizacyjnej. Planuję wprowadzenie systematycznej ewaluacji skuteczności realizowanych programów i projektów, korzystając z zaawansowanych narzędzi analitycznych. Te narzędzia umożliwią mierzenie wpływu naszych działań i osiągnięcie strategicznych celów.

Regularna ewaluacja działalności IAM będzie kluczowa dla oceny efektywności i realizacji założonych celów, pozyskiwania informacji o odbiorze programów oraz monitorowania zasięgu i wpływu naszych inicjatyw. Ocena tych działań przez Radę IAM pozwoli na ciągłe dostosowywanie programów do bieżących potrzeb i kontekstów, co przyczyni się do efektywniejszego promowania polskiej kultury i sztuki na arenie międzynarodowej.

Założę wysokie standardy zarządzania i transparentności, aby zbudować zaufanie i podnieść wiarygodność instytucji w kraju i na międzynarodowej arenie. Planuję również inwestycje w rozwój zawodowy pracowników, skupiając się na umiejętnościach międzykulturowych, zarządzaniu projektami międzynarodowymi oraz technologiach informacyjnych.

Efektywne wykorzystanie zasobów będzie wspierane przez dywersyfikację źródeł finansowania, w tym poszukiwanie alternatywnych źródeł, funduszy unijnych i wsparcia od sponsorów prywatnych. Będziemy również w ciągłym stanie adaptacji do zmieniających się warunków globalnych i kulturalnych, z możliwością elastycznego modyfikowania strategii i planów działania. Wprowadzimy aspekty ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju do codziennej pracy instytucji – we współpracy i procesie twórczym.

h. Finansowanie

Działalność IAM jest finansowana z budżetu państwa. IAM będzie również dążyć do pozyskiwania środków w ramach współprac i partnerstw, środków unijnych i innych źródeł finansowania, **wykorzystując różnorodne możliwości i instrumenty finansowe.**

Koncepcja programowa IAM na lata 2024–2031 obejmuje szereg programów i działań ukierunkowanych na realizację powyższych celów, z uwzględnieniem wyzwań takich jak: zmieniające się preferencje publiczności, globalizacja, konkurencja, cięcia budżetowe, kryzysy polityczne i społeczne.

5. PLAN DZIAŁANIA

W obliczu wyzwań stojących przed Instytutem Adama Mickiewicza wizja strategiczna skupia się na odbudowie instytucji, wsparciu pracowników i ponownym zdefiniowaniu roli instytutu w promocji polskiej kultury na arenie międzynarodowej.

Plan działania w perspektywie krótkoterminowej (pierwsze 7 miesięcy)

1. Ocena i reorganizacja struktury:

- przeprowadzenie szczegółowej oceny struktury organizacyjnej, finansów działalności instytutów IAM i Biura „Niepodległa”,
- zidentyfikowanie kluczowych obszarów wymagających natychmiastowej uwagi i optymalizacji nowej instytucji,
- wprowadzenie przejrzystych procedur komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- analiza zasobów kadrowych łączonych instytucji i rozpoczęcie projektowania nowej struktury organizacyjnej.

2. Działania programowe:

- rozpoczęcie audytu Culture.pl,
- praca z zespołem nad uwspólnieniem misji, wizji i wartości,
- przygotowanie strategii IAM,
- audyt stanu przygotowania prac programowych i organizacyjnych kluczowych projektów w 2024 roku i 2025 roku,
- powołanie zespołów projektowych i programowych,
- opracowywanie programu IAM na rok 2025 z uwzględnieniem zadań Polskiej Prezydencji 2025, Rok Polski w Rumunii 2024–2025, Expo 2025 w Osace,
- ustalenie priorytetów z MKIDN i MSZ, rozwinięcie współprac z instytucjami w kraju i Instytutami Polskimi,
- organizacja cyklu spotkań z zewnętrznymi ekspertkami i ekspertami wspierającymi wypracowanie kierunków programowych Instytutu,
- przygotowanie i wdrożenie planu komunikacji międzynarodowej,
- zamknięcie procesu łączenia instytucji (IAM + BN).

3. Wsparcie i rozwój pracowników:

- organizacja warsztatów i szkoleń dla pracowników, które mają na celu wzmocnienie umiejętności zawodowych i osobistych,
- wdrożenie programu wsparcia psychologicznego dla pracowników dotkniętych wcześniejszym stresem.

4. Wstępne konsultacje i partnerstwa:

- weryfikacja stanu zaawansowania programu IAM (od maja 2024 do grudnia 2024), z uwzględnieniem zadań: Polska Prezydencji 2025, Rok Polski w Rumunii 2024–2025, Expo 2025 w Osace i dostosowanie do możliwości finansowych, organizacyjnych po stronie polskiej i zagranicznych partnerów, w tym także warunków geopolitycznych i aktualnej zagranicznej polityki kulturalnej państwa,
- weryfikacja programu BN (maj –grudzień 2024) i optymalizacja działań,
- nawiązanie dialogu z kluczowymi partnerami krajowymi i międzynarodowymi,
- rozpoczęcie rozmów na temat przyszłych projektów i inicjatyw,
- zwołanie pierwszego posiedzenia Rady IAM.

Plan działania w perspektywie średnioterminowej

1. Rozwój programów i projektów

- Wprowadzenie nowych, innowacyjnych i autorskich programów i projektów promujących polską kulturę.
- Rozwój projektów międzynarodowych z udziałem polskich artystek i artystów, twórczyń i twórców.
- Nawiązanie współpracy z ekspertami międzynarodowymi, kuratorami wydarzeń artystycznych (wizyty studyjne), wzmocnienie widoczności IAM w światowym obiegu kulturalnym.

2. Budowanie marki i reputacji

- Opracowanie i wdrożenie strategii komunikacji podkreślającej nową, pozytywną tożsamość instytutu.
- Aktywne uczestnictwo w ważnych wydarzeniach kulturalnych na świecie.
- Rozwój Culture.pl jako przestrzeni medialnej na światowym poziomie.

3. Zwiększenie widoczności i wpływu

- Inicjowanie międzynarodowych dyskusji na tematy związane z polską kulturą i jej popularyzacją w świecie.
- Strategiczna cyfrowa transformacja komunikacji działalności IAM ze światem zewnętrznym.
- Wsparcie technologicznego i merytorycznego rozwoju portalu Culture.pl, z uwzględnieniem innowacji cyfrowych i wykorzystaniem nowych narzędzi, m.in. AI.

Plan działania w perspektywie długoterminowej

1. Utrzymanie wysokiego poziomu innowacyjności

- Stałe aktualizowanie oferty programowej, aby odpowiadała zmieniającej się sytuacji geopolitycznej, zmieniającym się trendom i oczekiwaniom międzynarodowej publiczności.
- Wprowadzenie cyklicznych przeglądów i aktualizacji strategii Instytutu.

2. Stałe partnerstwa i współpracy

- Budowanie trwałych relacji z kluczowymi instytucjami kulturalnymi na całym świecie.
- Inicjowanie międzynarodowych projektów kulturalnych.

3. Rola lidera w promocji polskiej kultury

- Ugruntowanie pozycji Instytutu Adama Mickiewicza jako wiodącej instytucji promocji polskiej kultury na świecie.
- Wspieranie i promowanie młodych talentów oraz innowacyjnych form ekspresji kulturalnej.

6. Zakończenie

Przedstawiona koncepcja strategiczna i programowa Instytutu Adama Mickiewicza na lata 2024–2031 stanowi ambitny plan na przyszłość. Moim celem jest ukazanie światu dorobku polskiej kultury w jej różnorodności i bogactwie, ale także zintegrowanie tego dziedzictwa z międzynarodowym obiegiem kulturowym. Dążę do umocnienia pozycji Instytutu jako lidera kulturalnego na arenie międzynarodowej, co wymaga pełnego zaangażowania całego zespołu IAM oraz intensywnej współpracy z partnerami w kraju i za granicą, aby zapewnić, że działania instytutu są skuteczne, innowacyjne i odzwierciedlają bogactwo polskiej kultury.

Wierzę, że dzięki naszym wspólnym wysiłkom osiągniemy wyznaczone cele i będziemy skutecznie promować polską kulturę i sztukę na całym świecie. Inspirowana słowami Mahatmy Gandhiego: „bądź zmianą, którą pragniesz ujrzeć w świecie”, pragnę, aby Instytut stał się silną wspólnotą, opierającą się na wartościach otwartości, współpracy i różnorodności. Nasze działania mają prowadzić do dialogu i stawiania czoła wyzwaniom geopolitycznym, klimatycznym, technologicznym, kreując zrównoważoną przyszłość dla nas wszystkich. Wierzę, że razem z zespołem Instytutu Adama Mickiewicza – we współpracy ze środowiskiem artystycznym i instytucjami partnerskimi – możemy stworzyć lepszy świat dla przyszłych pokoleń.

Oleś Wysocka